

KUINKA KESKEYTTÄÄ DEMENTIARISKISTÄ POTILAILLESI

Biologisten riskitekijöiden (kuten APOE:n ja biomarkkereiden) paljastaminen on ratkaisevan tärkeää dementian ehkäisyssä, mutta se on tehtävä henkilökeskeisen ja eettisesti kestävän strategian avulla.

Arvioi ennen paljastamista

- Terveyslukutaito ja koulutustausta
- Emotionaalinen tila, arvot ja odotukset
- Halu tai kieltäytyminen tietämästä riskiä

Selitä riski selkeästi

- Käytä absoluuttisia lukuja: "35/100"
- Kehitä positiivisesti ja negatiivisesti
- Vältä epämääräisiä termejä: sano "35 %:n mahdollisuus", älä "korkea riski"
- Käytä visuaalisia apuvälineitä: kuvaketaulukoita, ympyrä-/pylväsdiagrammeja

APOE- statuksen paljastaminen

- Selitä APOE4 ilman lääketieteellistä ammattikieltä
- Käsittele perheeseen liittyvät vaikutukset
- Korosta vaihtelua: riski ≠ varmuus

Emotionaalinen ja eettinen tuki

Kutsu emotionaaliisiin reaktioihin: "Miltä sinusta tuntuu?". Salli taukoja ja seurantakeskusteluja. Varmista, että tukea on saatavilla paljastamisen jälkeen.

Voimaannuta toimimalla

Elämäntapojen muutokset: ruokavalio, aktiivisuus, uni. Keskustele hoitokelpoisuudesta (esim. monoklonaliset). Jaetut päätökset yksilöllisten ehkäisy suunnitelmien pohjalta.

KESKEISET PERIAATTEET

Hyvin rajattu riski

Eettisesti ohjattu

Terveyslukutaito

Toimintakeskeinen

Ihmiskeskeinen

